

spočívá ve vystopování motivů lidí v historii až k jejich psychoanalytickým zdrojům. Je zájem o to pochopit, proč lidé jednali určitým způsobem. Psychohistorie je též považována za druh aplikované psychoanalýzy, která se snaží chápat, jak dalece hlubinné nevědomé motivace zasahovaly do historického, společenského, politického dění. Je jisté, že psychohistorie dává některé podněty k novým formám studia dějin. Evoluce ve vztazích mezi rodiči a dětmi může být důležitým pramenem historických změn a psychohistorie prosazuje takové studium. Psychohistorické studium se také týká dětství historicky významných postav v souvislosti s dětstvím jejich současných, zejm. sourozenců. Pro pochopení dějin je podle psychohistorie důležitá i znalost dlouhodobých změn v povahových vlastnostech příslušníků jednotlivých společenských skupin, zejm. národů. Takové změny se však dají povíce jen odhadovat. K psychohistorickému studiu musíme být kritičtí: Je třeba oddělovat opravdové hlubinné analýzy a bystré postřehy skutečných souvislostí od klamných spekulací.

J. Hoskovec

Mezinárodní aktivity

10. říjen - světový den duševního zdraví

World Federation for Mental Health oznamuje, že letošní již sedmý Den duševního zdraví je chystán s tématem *Duševní zdraví a lidská práva*. Máte-li zájem o zaslání materiálů, pošlete svou přesnou adresu obratem na Ms. Pam McKinley, WFMH, 1021 Prince Street, Alexandria, VA 22314-2971, USA, e-mail: wfmh@erols.com (lze též prostřednictvím ČMPS).

Zpráva o činnosti ČMPS za rok 1997

Organizační činnost

Českomoravská psychologická společnost měla v r. 1997 1040 individuálních a 2 kolektivní členy. Rada se sešla během roku celkem 5x.

V oblasti společenské a profesní

- a) se rada věnovala věcné a organizační přípravě Psychologických dnů, které budou v září 1998 s tématem "Psychologie pro 3. tisíciletí". V rámci těchto dnů si připomeneme 40. výročí obnovení Psychologické společnosti.
- b) rada zajistila v součinnosti s Psychodiagnostikou Bratislava vydání Adresáře psychologů ČR, který byl rozeslán všem individuálním a kolektivním

členům a podle dohody i asociacím sdruženým v UPA ČR. K tomuto Adresáři vyšly v č. 32/97 Čtvrtletního zpravodaje doplňky.

c) rada jmenovala jako zástupce ČMPS v UPA ČR PhDr. Václava Mrštíka, PhDr. Blanku Šestákovou a Mgr. Tomáše Rodného.

d) se rada zabývala přípravou etického kodexu ČMPS.

e) rada 13. října 1997 udělila prof. PhDr. Zdeňku Matějčkovi u příležitosti životního jubilea čestné členství jako výraz ocenění jeho velkých zásluh o rozvoj české psychologie.

Vzdělávací činnost

V r. 1997 aktivně pracovalo 5 sekcí, 3 pracovní skupiny a Západočeská pobočka ČMPS.

Sekce teoretické a obecné psychologie (před. PhDr. Miluše Sedláková) uspořádala tři setkání (jednu ve spolupráci s PsÚ AV ČR, pobočka Praha):

17. 9. 97 - přednášku dr. Zdeňka Nováka, CSc.: *Vývoj syntaktických struktur volných párových asociací od pěti do devatenácti let*

22. 10. 97 - besedu s účastníky V. evropského kongresu v Dublinu

10. 12. 97 - přednášku dr. M. Sedlákové: *Pojetí mentálních modelů v současné kognitivní psychologii*.

Ve spolupráci s Psychologickým ústavem AV ČR vydala sekce sborník z konference "Teorie a výzkum v psychologii" (uspořádané k nedožitým 90. narozeninám prof. RNDr. et PhDr. Vladimíra Tardyho 17. 10. 1996).

Sekce klinické psychologie (před. PhDr. Eduard Urban) se podílela na uspořádání pěti klinicko-psychologických dnů (89. - 93. KPD), které se konaly v Lékařském domě s velkým počtem účastníků.

13. 1. 97 - *Theatrum Mundi malého dítěte I.*

(koord. PhDr. Markéta Kavale-Pazlarová)

10. 3. 97 - *Miscellanea clinicopsychologica* (koord. PhDr. Eduard Urban)

12. 5. 97 - *Theatrum Mundi malého dítěte II.*

(koord. prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc.)

13. 10. 97 - *Psychologická pomoc postiženým záplavami*

(koord. Mgr. Marek Preiss)

8. 12. 97 - *Svoboda a zodpovědnost* (koord. doc. PhDr. Jan Srnec, CSc.)

Sekce psychologie zdraví (před. prof. PhDr. Jaro Křivohlavý) uspořádala 16. - 18. 5. 1997 seminář, v jehož rámci proběhlo sympozium na téma *Psychologie zdraví jako samostatný obor ve světě a u nás* a večerní brainstorming na téma *Potřebujeme psychologii zdraví?*

Sekce pedagogické psychologie (před. PhDr. Isabella Pavelková, CSc.) spolu s PedF UK v Praze připravila v rámci Stálého interdisciplinární semináře pedagogiky a psychologie podzimní blok seminářů "Žák a student v naší škole". Blok seminářů byl tvořen pěti samostatnými akcemi:

6. 10. 97 - *Vstup do školy a osvojování role žáka* (PhDr. Lenka Hříbková).

20. 10. 97 - *Kulturní konflikty mezi žáky a učiteli* (PhDr. Dana Bittnerová).

3. 11. 97 - *Vývoj motivace učení na konci ZŠ - pohled žáků vs. pohled učitelů* (PhDr. Isabella Pavelková, CSc.).

17. 11. 97 - *Současné potřeby žáků ZŠ z pohledu poradenské praxe* (PhDr. Lidmila Valentová, CSc., PhDr. Věra Pokorná)

1. 12. 97 - *Problematika specifických poruch učení a modely poradenské péče* (PaedDr. Anna Kucharská).

Sekce vývojové psychologie (předseda PhDr. Jiří Dan) připravila

20. 5. 97 - pracovní seminář k aktuálním problémům vývojové psychologie (koord. PhDr. Lenka Šulová, CSc.)

15. 10. 97 - ve spolupráci s APP Brno přednáška PhDr. Michaela Šebka, CSc.: *Psychoanalytické přístupy v klinické a poradenské praxi*.

19. 11. 97 - ve spolupráci s APP Brno přednáška doc. Jiřího Mareše: *Historie a současnost školní psychologie*.

Neplánované akce ve prospěch postižených povodněmi:

8. 9. 97 - seminář v Olomouci (ve spolupráci s katedrou psychologie UP)

15. 9. 97 Radio Proglas a 26. 9. Český rozhlas Brno: vystoupení PhDr. K. Plocka a PhDr. J. Dana o psychických následcích povodní.

Západočeská pobočka (před. PhDr. Blanka Šestáková) uspořádala

- v květnu *Úvod do Rogersovy psychoterapie*, lektorka PhDr. V. Junková

- v září *Taneční terapie*, argentinská psychoterapeutka

- v říjnu *Psychologie soudní expertízy*, lektor PhDr. K. Netík.

Pracovní skupina pro neuropsychologii

(ved. PhDr. Petr Kulišťák) uskutečnila 3 pracovní semináře:

25. 3. 97 - *Preventivní kognitivní trénink paměti - jeho význam pro kvalitu života ve stáří* (MUDr. V. Tůma).

27. 5. 97 - *Zkušenosti z ambulance pro poruchy paměti*.

(MUDr. T. Tošnerová)

25. 11. 97 - *Mozek a vědomí: identita, dualita nebo dualismus?*

(RNDr. R. Jirsa)

Pracovní skupina pro psychonkologii

(ved. PhDr. Zdena Chovancová) uskutečnila tyto akce

13. 1. 97 - pracovní setkání na hematologickém odd. II. DK FN Motol s prohlídkou pracoviště

16. 1. 97 - zástupce skupiny dr. Reichlová se aktivně zúčastnila jednání na MPSV o přípravě zákona sociální pomoci zdravotně postiženým

10. 3. 97 - na KPD přednesla dr. Chovancová sdělení na téma *Pozitivní emoce a jejich dopad na zdraví - mýtus nebo skutečnost?*

4.- 5. 4. 97 - setkání pracovní skupiny na 1. ostravských dnech podpůrné péče v onkologii s aktivní účastí PhDr. Severové a PhDr. Chovancové

5.- 8. 11. 97 - prezentace na výstavě neziskových organizací humanitárního zaměření v Brně stánkem s psychonkologickou tematikou.

Pracovní skupina pro náboženskou psychologii (ved. PhDr. Eduard Urban) sešla celkem 5x. PhDr. E. Urban měl vždy úvodní slovo a moderoval diskusi z pléna.

14. 1. 97 - Seznámení s Chartou pracovníků ve zdravotnictví

12. 3. 97 - Autoreferáty dipl. prací z oblasti náboženské psychologie

13. 5. 97 - *Vývojová psychologie náboženství v adolescenci. Náboženská víra, naděje a láska.*

14. 10. 97 - *Patologická religiozita a náboženská psychopatologie.*

9. 12. 97 - *Psychologie, filosofie a theologie ctnosti a neřesti.*

Zahraniční styky

Psychologických dnů v Bratislavě v září 1997 se jako zástupce ČMPS zúčastnil její předseda PhDr. Jaroslav Šturma, který jednal se slovenskými kolegy o perspektivách již tradiční spolupráce mezi ČMPS a SPS. Dr. J. Šturma obdržel diplom, kterým SPS ocenila jeho zásluhy o tuto spolupráci.

Místopředseda ČMPS prof. PhDr. Josef Švancara se 2.- 5. 10. 97 zúčastnil dnů německých psychologů ve Würzburgu s ústředním tématem: *"Společnost v procesu proměn. Psychologické odpovědi na otázky doby."* O konferenci podal zprávu ve Čtvrtletním zpravodaji ČMPS č. 32/1997.

Výzkumné projekty

V r. 1997 ČMPS zajišťovala 3 výzkumné projekty.

Projekt "INFORMAČNÍ A PORADENSKÝ SERVIS" zajišťoval především vydávání Čtvrtl. zpravodaje, který vycházel v počtu 1700 výtisků a byl zasílán českým i zahraničním psychologům a řadě různých organizací.

Projekt "ZAJIŠTĚNÍ VĚDECKÉ ČINNOSTI ČMPS" byl zaměřen na zvyšování odborné a kvalifikační úrovně členstva a realizování kontaktů se zahraničím.

Projekt "ROZVOJ PSYCHONKOLOGIE V ČR" byl zaměřen na podněcování zájmu o psychologickou péči onkologicky nemocných mezi odbornou veřejností (psychology i onkology) a na sběr základních informací o stavu psychologické péče v ČR. Kládl si za cíl prostřednictvím pracovní skupiny pro psychonkologii

- rozvíjet a aplikovat formy psychologické péče o onkologicky nemocné s plnou akceptací zvláštností jednotlivých typů a stádií onemocnění
- ustanovit a zakotvit psychonkologii jako multidisciplinární obor v ČR, navázat a udržovat styky se zahraničními odborníky a společnostmi téhož zaměření
- usilovat o změnu postoje veřejnosti k onkologickým onemocněním (detabuizace) pro její zásadní důležitost v prevenci těchto onemocnění.

Realizace těchto cílů probíhala ve dvou úrovních. Především laické veřejnosti je určena publikace dr. Chovancové a dr. Vaškové *Diagnóza nádor: a co dále... aneb Průvodce životem s rakovinou*, která vyjde na jaře 1998. Prezentace psychonkologické problematiky na výstavě neziskových organizací v Brně byla shledána veřejností velmi užitečnou.

Odborná veřejnost byla oslovena v rámci různých akcí, ať už to byl Klinicko-psychologický den, konference Stres zdravotníků, nebo Ostravské dny podpůrné péče v onkologii.

29. ledna 1998

PhDr. Zdeněk Kuťák
vědecký tajemník ČMPS

Odborná literatura

Provazník V. a kol.: PSYCHOLOGIE PRO EKONOMY
(Praha, Grada Publishing 1997, 238,-Kč)

Publikace je svým zaměřením učebním textem psychologie pro posluchače ekonomických fakult vysokých škol. Pochází z "dílny" katedry psychologie s sociologie řízení Vysoké školy ekonomické v Praze a představuje inovovaný základní text ke kurzu, který má na této škole mnohaletou tradici. Přibližuje čtenářům vybrané obecné informace o psychologii, jejím